

Erfinrichtingsplan Natuurinclusieve streekboerderij Slabroek

tevens inpassingsplan voor de voorgenomen vrijloopstal met houtsnipperbed

CIRCULAR
LANDSCAPES

natuur inclusief

fonds voor natuurinclusieve streekboerderijen

April 2022

Opgesteld door

Pieter Veen, Circular Landscapes

Bethaniëplein 4, 3701 EJ Zeist

pv@circularlandscapes.nl / 06 519 21 797

Met bijdragen van Txell Blanco Diaz (architect) en
Feline Verbrugge (landschapsarchitect)

In opdracht van

Fonds Natuurinclusieve Streekboerderijen

BoerInNatuur

*Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt dankzij een
financiële bijdrage van de provincie Noord-Brabant.*

Provincie Noord-Brabant

CIRCULAR
LANDSCAPES

natuur inclusief

fonds voor natuurinclusieve streekboerderijen

Erfinrichtingsplan Natuurinclusieve streekboerderij Slabroek

tevens inpassingsplan voor de voorgenomen vrijloopstal met houtsnipperbed

INHOUD

1. Inleiding	5
Erf	
Stallen	
Procedure	
2. Ontwerptoelichting	7
Plan	
Bouvvolumes	
Stedenbouwkundige opzet	
Landschappelijke beplanting	
Beeldkwaliteit	

Hoofdgebouw

Zuivelruimte

Te verwijderen/vervangen gebouwen

Overzichtstekening huidig erf

1. Inleiding

Erf

De Streekboerderij BoerInNatuur is gelegen in het natuur- en recreatiegebied de Maashorst, bij het dorpje Slabroek. Dit gebied wordt beheerd door Staatsbosbeheer. In het kader van de ontwikkeling van het natuur- en recreatiegebied heeft het erf in het verleden een woonbestemming gekregen. Om de ontwikkeling van de Streekboerderij mogelijk te maken, is het gewenst dat het erf weer een agrarische bestemming krijgt.

Stallen

Voor de invulling van de veehouderijtak moeten er nieuwe stallen komen voor het vee en een nieuwe melkstal. Een aantal verouderde schuren op het erf zal daarvoor gesaneerd worden. Er komen twee boogstallen met een lichte en transparante constructie: een dubbele boogstal voor het melk- en jongvee en daarnaast een enkele boogstal voor de schapen. De melkstal met extra opslagruimte komt in de plaats van de bestaande schuur. Daarnaast is voorzien in een nieuwe steltenberg/hooiberg op het achtererf.

Procedure

Als onderdeel van de planologische procedure voor aanpassing van het bestemmingsplan en het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor de bouw van de stal is dit erfinrichtingsplan gemaakt. Voor meer achtergrondinformatie over het bedrijf en alle planologische en technische aspecten wordt verwezen naar de toelichting bij het bestemmingsplan (Agron, 2022).

Locatie van de nieuwe boogstal. De oude stal wordt gesaneerd.

De schuur naast het erfpad wordt een nieuwe schuur met melkstal.

Erfinrichtingsplan BoerInNatuur

- linde
 - fruitboom
 - haag tot 1,5m hoog
 - haag tot 2m hoog
 - haag tot 3m hoog
 - bestaande houtsingel
 - rijenteelt
 - loofgang
 - gras
 - verharding (betonklinker)
 - (moes)tuin
 - grens bouwvlak
- N 0 5 10 15 20 25m

2. Ontwerptoelichting

Plan

Bijgaande kaart geeft het inrichtingsplan voor het erf weer met de nieuwe opstallen. Hierna volgen een korte toelichting op het ontwerp, inclusief enkele doorsneden en 3D-visualisaties.

Bouwvolumes

Om een natuurinclusief en circulair streekbedrijf te kunnen realiseren, is ruimte nodig voor maximaal 15 melkkoeien en 4 stuks jongvee, en daarnaast maximaal 50 schapen. De stallen en schuren op het bestaande erf zijn sterk verouderd en niet geschikt voor vee. Daarom is nieuwbouw nodig, in combinatie met sanering van de bestaande stallen en schuren.

De 'dubbeldoel' koeien staan 's zomers buiten en 's winters op stal. Gekozen is voor een vrijloop-houtsnipperstal, omdat dit optimaal is voor het comfort en het sociale groepsgedrag van de dieren en bovendien waardevolle compost oplevert. In de zomer, als de koeien buiten staan, zal de stal worden gebruikt als tuinbouwkas (zie afbeeldingen op pagina's 10 en 11). De zijkanten krijgen een permanente begroeiing van druiven. Naast de melk- en jongveestal komt een kleinere, enkele boogstal voor de schapen. In het midden van deze stal worden bomen geplant.

De nieuwe bebouwing bestaat uit:

- een dubbele boogstal voor het melkvee en voor de zomerteelt (I);
- een enkele boogstal voor de schapen, tevens plantenkas (J);
- een melkstal met tevens extra opslagruimte (G, H);
- een steltenberg voor de tijdelijke huisvesting van vrijwilligers en stagiaires en als schuilplek voor het vee (L).

Tevens komt er een voerplaat voor de tijdelijke opslag van voer, compost en houtsnippers (K). Drie oude schuren worden verwijderd. Een bestaande schuur is al omgebouwd tot zuivelruimte (E).

Stedenbouwkundige opzet

Door te kiezen voor meerdere kleine bouwvolumes in plaats van één grote stal houdt het erf een kleine 'korrel' en een kleinschalig karakter.

De boogstallen zijn relatief laag en blijven daardoor ondergeschikt aan het hoofdgebouw. Bovendien zijn zij transparant en worden zij voorzien van beplanting (druivenranken in de melkveestal, bomen in de schapenstal), waardoor zij minder massief ogen en als het ware een geleidelijke overgang vormen naar het open landschap.

De nieuwe melkstal wordt haaks op de richting van de overige gebouwen te plaatsen, zodat een compact 'binnenerf' wordt gerealiseerd en extra variatie wordt aangebracht in het bebouwingsbeeld. Dit sluit aan op de typische kleinschalige en gevarieerde structuur van de boerenerven in het gebied.

De steltenberg op het achtererf vormt een extra architectonisch accent langs de centrale as van het erf en markeert de overgang naar het open landschap. De benedenverdieping blijft gedeeltelijk open, waardoor het geheel transparant oogt.

Vogelvluchtvisualisatie vanuit het zuiden

Landschappelijke beplanting

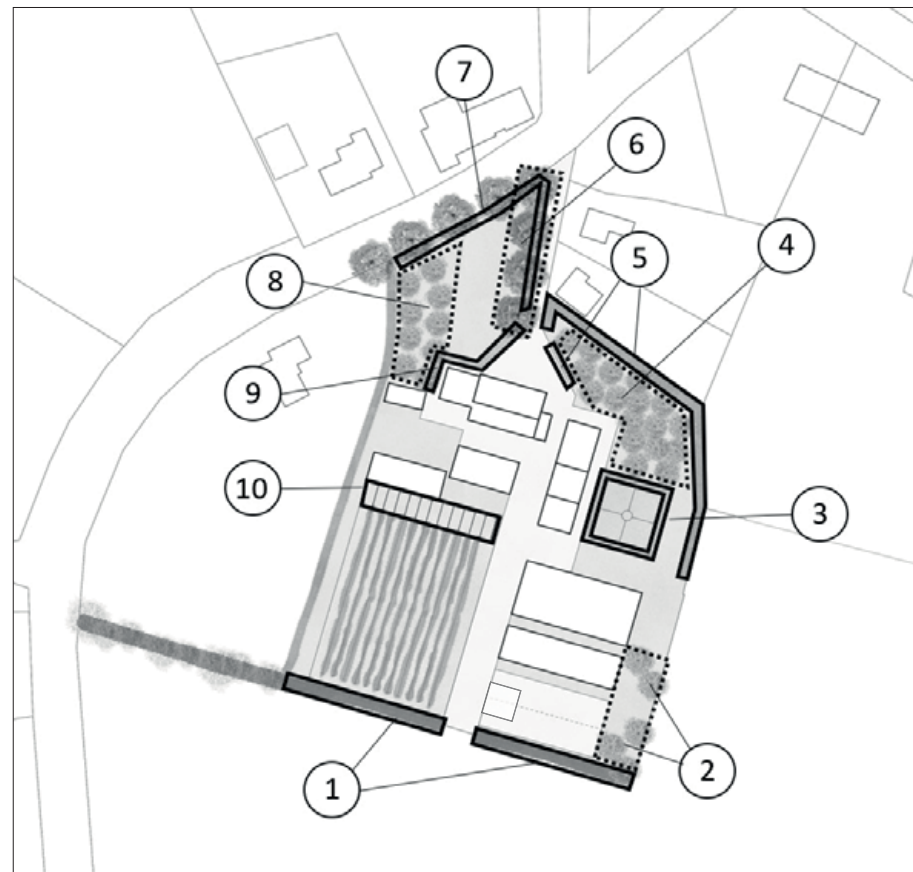
Een deel van de beplanting is inmiddels aangebracht. Een deel is afhankelijk van de verdere procedure voor de bouw van de stal. Uitgangspunt is de ontwikkeling van een groen erf als visitekaartje voor het natuurinclusieve en circulaire streekbedrijf. We gebruiken streekeigen en/of voedselproducerende planten en in de open, transparante stallen is het vee goed zichtbaar. Plantaardige productie en veehouderij zijn zo niet alleen geïntegreerd in het bedrijf als geheel, maar ook in de opzet van het erf.

Door de aangebrachte houtsingel met hazelaar langs de zuidrand van het erf zijn de nieuwe stallen en de voerplaat vanaf de openbare weg niet of nauwelijks zichtbaar. Aan de oostzijde zorgt een 2 m hoge beukenhaag en een groep fruitbomen voor afscherming van het zicht op de stallen en de voerplaat vanaf de woningen aan de Erenakkerstraat en de Karlingerweg.

Op het voorerf is de vroegere brinkstructuur hersteld, door aanplant van extra linden. Tevens zijn twee groepen fruitbomen aangeplante aan beide zijden van het voorerf. Aanvullend voorziet het plan in de aanleg van een (fruit)haag langs het bestaande hek om het voorerf. Hiermee wordt het productieve karakter van de boerderij vanaf de weg zichtbaar gemaakt en wordt het voorerf ingepast in de groenstructuur van het dorp.

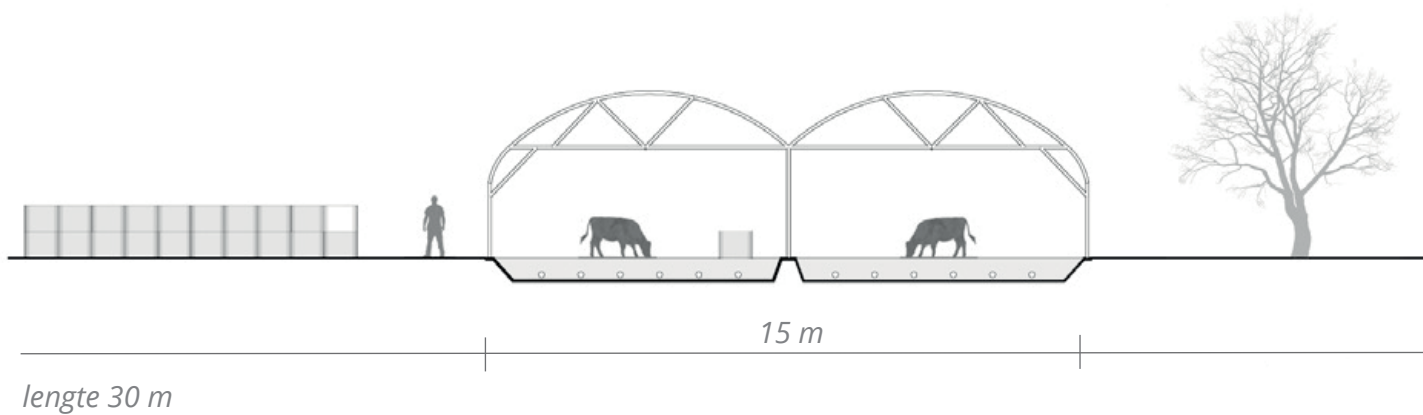
Op het achtererf is voorzien in een moestuin, een loofgang en een kleine kwekerij met rijen opgeleid fruit op staken van max. 3 m hoog. Deze versterken het groene en kleinschalige karakter van het erf en passen bij de biologische voedselproductie van het bedrijf. Het achtererf zal een educatieve functie krijgen voor (incidentele) rondleidingen over het bedrijf.

Nevenstaande kaart en tabel geven een overzicht van de toe te passen soorten en bijbehorende aantallen en maten.

Overzicht beplantingselementen, soorten en hoeveelheden

nr.	omschrijving	soorten	oppervlakte in m2
1	houtsingel (85 m lang, 3 m breed)	hazelaar	255
2	groep van 5 hoogstambomen	zoete kers, zure kers, peer	200
3	haag rond moestuin (4 x 17,5 m lang, 0,5 m breed)	haagbeuk	35
4	hoogstamboomgaard zijerf	div. fruitrassen	550
5	haag op erfgrans en langs toerit (100 m lang, 1 m breed)	beuk	100
6	rij van 4 bomen langs toerit	linde	200
7	fruit haag langs voorerf (80 m lang, 1 m breed)	kiwi	80
8	hoogstamboomgaard voorerf	div. fruitrassen	450
9	haag bij woonhuis (30 m lang, 0,5 m breed)	beuk	15
10	loofgang (38 m lang, 6,5 m breed)	druiven, moerbeï, kiwi, schijnaugurk, etc.	247
	Totaal		2.132

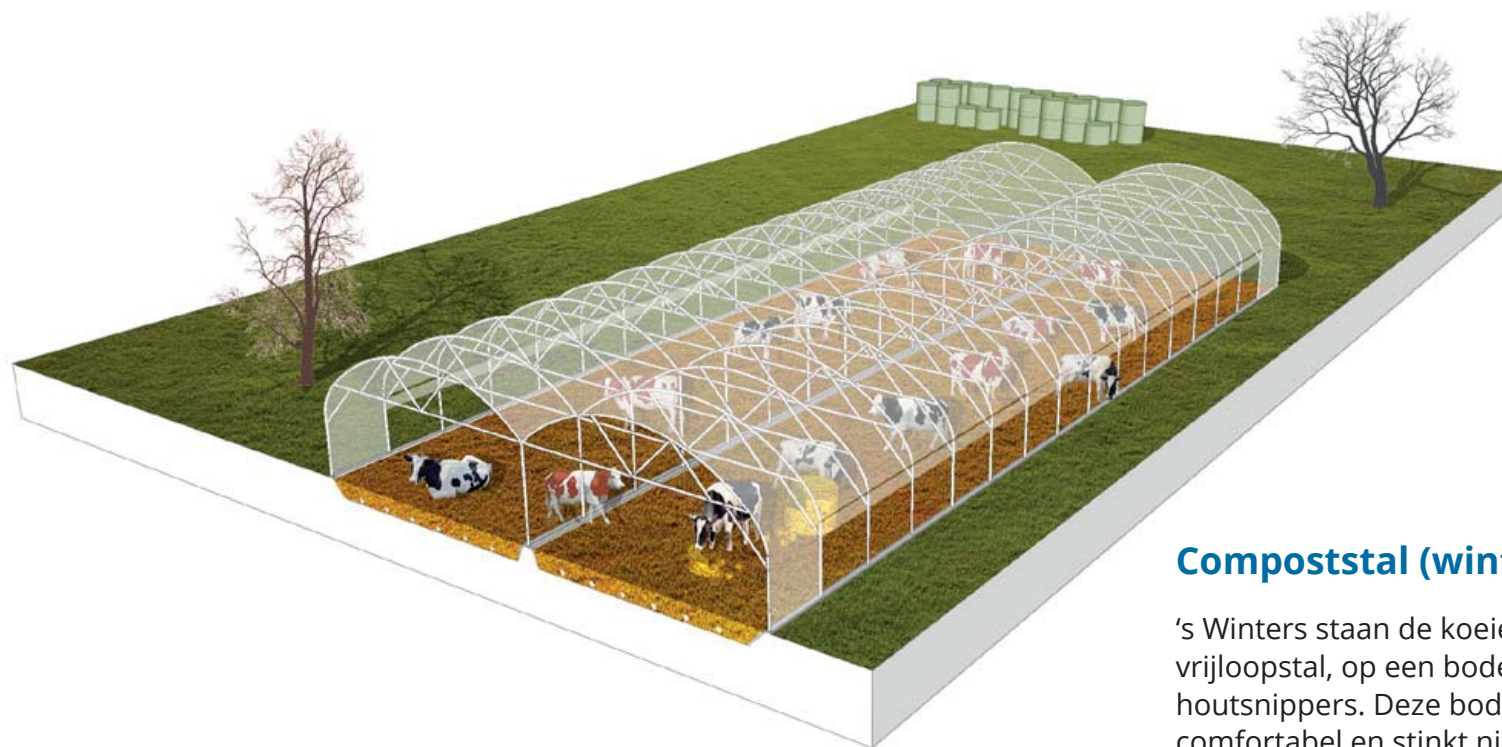
zuivel

vlees

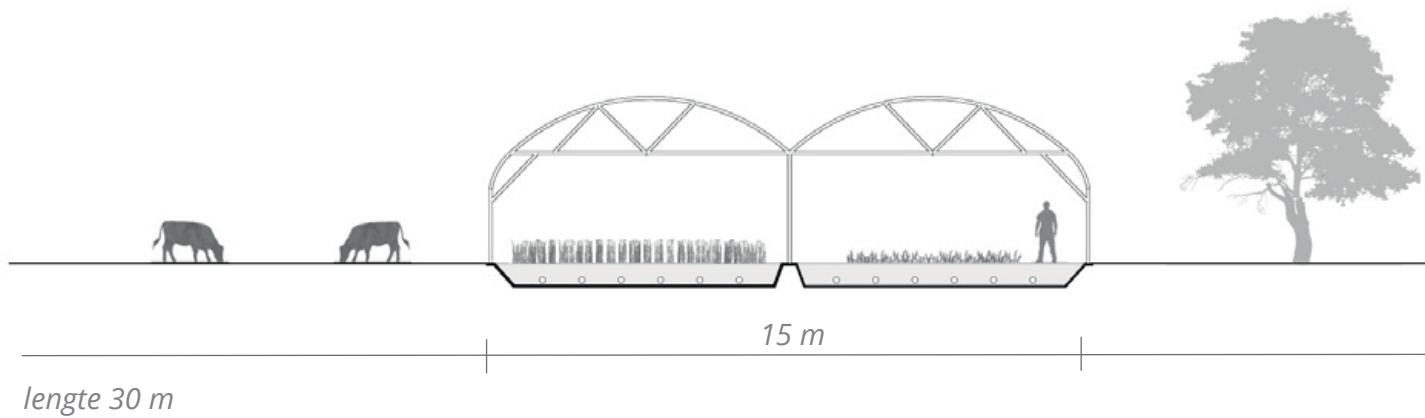

compost

Compoststal (winter)

's Winters staan de koeien in de vrijloopstal, op een bodem van houtsnippers. Deze bodem is zeer comfortabel en stinkt niet. Bovendien levert ze perfecte compost op.

tomaat

paprika

courgette

Compoststal (zomer)

's Zomers staan de koeien buiten en wordt de stal gebruikt voor groenteteelt. De compost is zeer geschikt voor tomaten, paprika's en courgettes.

Beeldkwaliteit

De boogstallen hebben een lichte en transparante constructie en vallen door hun geringe hoogte weinig op in het landschap. De functionele boogvorm wijkt af van de traditionele agrarische bebouwing in dit gebied, maar dit laat juist zien dat hier op een nieuwe en innovatieve manier invulling wordt gegeven aan het agrarisch bedrijf. De beplanting in de stallen c.q. kassen (deels seizoensgebonden, deels permanent) past bij het innovatieve karakter en geeft een extra groen accent aan het erf. Deze bijzondere combinatie van techniek en natuur is kenmerkend voor het hele bedrijf.

De nieuwe melkstal op het 'binnenerf' sluit qua vorm en uitstraling meer aan bij de bestaande bebouwing. Voor de gevelbekleding en het dak wordt zo mogelijk gebruik gemaakt van materiaal dat vrijkomt bij de sloop van de bestaande schuren, zoals het gepot-dekselde hout en de rode dakpannen. Streven is om circulair te bouwen.

Ook de steltenberg wordt zoveel mogelijk van lokale materialen gebouwd. De houten staanders komen uit een bosperceel op het bedrijf. De gevels van de bovenverdieping worden gemaakt van geperst stro, als referentie aan een traditionele hooiberg.

Bijgaande foto's laten referenties zien van de voorgestelde (beeldkwaliteit van de) bebouwing en beplanting. Op pagina's 13 en 14 staan visualisaties van het toekomstige erf.

Tunnelkas met rechte zijwand (melkveeststal met tuinbouw in zomer)

Tunnelkas met ronde zijwand (schapenstal met beplanting)

Interieur van de 'kasstal' van streekboerderij Veld en Beek (Renkum)

Voorbeeld steltenberg (hier met dichte benedenverdieping)

Hergebruik pannendak en houtbekleding van bestaande schuur

Loofgang met fruit

1. Impressie van het achtererf met loofgang

Ligging en kijkhoek visualisaties

2. Vogelvluchtimpessie van voorerf met nieuwe brink

